

Zápis z 3. zasedání

Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR)

27. dubna 2015, MŠMT, Karmelitská 8

Přítomni: Petr Daniš (Sdružení Tereza), Jana Dlouhá (STUŽ), Veronika Hirzel (MZV), Dana Kapitulčinová (COŽP UK), Tomáš Kažmierski (MŽP), Jiří Kulich (Pavučina, Sdružení středisek ekologické výchovy a etiky), Zbyněk Machát (OUR), Karla Mališová (MŠMT), Jan Mareš (OUR), Josef Morkus (MMR), Miroslav Novák (MŽP), Petra Skalická (Člověk v tísni, Glopolis), Jakub Stárek (MF), Milada Švecová (ČK pro UENSCO, KEV), Jan Zíkl (MŠMT)

Hosté: Jitka Baťková (MŠMT), Jana Harmanová (Moravskoslezský kraj), Martin Profant (AV ČR)

Program jednání:

- 1) Aktuální informace o činnosti RVUR a OUR;
- 2) Informace o průběhu a výsledku meziresortního připomínkového řízení k Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2015-2020;
- 3) Diskuse k provázání činností výboru a PS VUR;
- 4) Udržitelný rozvoj a vzdělávání k udržitelnému rozvoji v nastavování výzev OP VVV;
- 5) Harmonogram plánu činnosti;
- 6) Různé.

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Předběžný harmonogram výzev OP VVV

Příloha č. 2: Pozvánka na konferenci Víze vzdělávání

Úvod

Konsensuálně byl schválen program jednání včetně přesunutí bodu č. 4 na začátek jednání.

K bodu programu č. 4 : Udržitelný rozvoj a vzdělávání k udržitelnému rozvoji v nastavování výzev OP VVV

Jan Mareš představil kontext zařazení tohoto bodu na jednání výboru. Dne 19. února přijala Rada vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) usnesení, v němž vyzvala své výbory, aby ve své gesční příslušnosti poskytly řídicím orgánům asistenci a konzultaci při přípravě jednotlivých výzev s ohledem na uplatnění principů udržitelného rozvoje v praxi.

Jitka Baťková, ředitelka Odboru OP VVV, uvedla základní informace o nastavení OP VVV. Problematiky vzdělávání k udržitelnému rozvoji (VUR) se nejvíce dotýká prioritní osa 3 *Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání*, jež byla vytvořena v souladu s rámcovými vzdělávacími plány (RVP). Je zaměřena na rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků, její záběr je oproti nastavení OP VVV v předchozím programovém období, v němž byl důraz kladen zejména na EVVO, širší. Nyní je akcentován rozvoj kompetencí v oblasti vědy a technologií a porozumění přírodním, technologickým a

sociálním systémům a procesům ovlivňujícím životní prostředí. OP podporuje aktivity zaměřené na badatelsky orientované vzdělávání, přírodovědnou gramotnost, aplikovanou statistiku a sociologii (např. průzkumy realizované přímo žáky, ekologie a energetická náročnost). Dále bude podpořen rozvoj osobních a občanských kompetencí zejména s ohledem na důraz na řešení problémů a kritické myšlení, což bude naplňováno prostřednictvím žákovských projektů zaměřených na místní problémy v oblasti udržitelného rozvoje (např. střední školy: energetická udržitelnost školy) a další podobné aktivity.

VUR bude reflektováno především ve výzvách na šablony, tzn. na zjednodušené způsoby vykazování, a při vytváření tematických partnerství a sítí propojujících NNO, organizace zaměstnavatelů a zřizovatelů všech typů škol v rámci regionálního školství.

Všechny projekty musejí projít hodnocením horizontálních principů, mezi nimiž je zařazen i udržitelný rozvoj. Jedná se o bodově hodnocené vylučující kritérium posuzující vztah projektu k udržitelnému rozvoji.

Jan Mareš poděkoval za prezentaci a otevřel diskusi dotazem, jaké jsou možnosti ovlivnění konkrétního znění jednotlivých výzev ze strany výboru (VpVUR). **Jitka Baťková** reagovala s tím, že pro rok 2015 se připravují systémové a koncepční výzvy v oblasti vědy a výzkumu pro velké víceleté infrastrukturní projekty až na 7 let. Až do schválení OP¹ budou zveřejňována avíza o parametrech výzvy, tzn. kompletní dokumentace k výzvě tak, aby potenciální žadatelé mohli začít připravovat projekty. Řádné vyhlášení výzev lze očekávat v červenci 2015. V prioritní ose 3 jsou zařazeny systémové projekty z úrovně MŠMT a koncepční projekty zaměřené na gramotnosti (čtenářská, matematická, přírodovědná) a tvorbu metodik a vzdělávání pedagogických pracovníků. V oblasti vědy a výzkumu infrastrukturní projekty pro prioritní osu 1 je zařazena podpora excelentních výzkumných týmů a projektů navazujících na výzvu programu *Horizon*. Dále lze v říjnu 2015 očekávat velkou výzvu směřovanou na strategické činnosti vysokých škol, doplnkově bude možné financovat i infrastrukturu nebo investiční vybavení (tj. rekonstrukce a dostavby). Pro další léta se harmonogram ještě dopracovává. Plánovací komise programů (jedna komise pro prioritní osy 1 a 2, jedna komise pro prioritní osu 3) projednávají v prvním draftu věcné zaměření výzev. Řídící orgán připraví výzvy a projedná je na plánovací komisi tak, aby mohly být zapracovány návrhy dalších subjektů týkající se aktivit obsažených ve výzvě. Složení plánovacích komisí je určeno tím, jaké subjekty mohou žádat o financování z operačních programů (OP). Zároveň jsou doplněny jak o zástupce dalších OP, aby mohly být podpořeny synergické efekty, tak o zástupce resortů, které nemají řídicí orgány, ale jsou příslušné z věcného hlediska. V plánovacích komisích jsou díky příspěví Rady vlády pro nestátní neziskové organizace zastoupeny i neziskové organizace, a to včetně Monitorovacího výboru. Plánovací komise jsou již značně obsazené, nicméně je lze rozšířit o zástupce VpVUR. Nejbližší zasedání plánovacích komisí se koná 28. a 29. dubna, nicméně výboru je možné poskytnout podklady.

Jakub Stárek se v návaznosti na dobrou spolupráci VpVUR a MŠMT v případě připomínkování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy přimluvil za vzetí zástupce VpVUR, resp. RVUR do plánovací komise prioritní osy 3. Jeho zástupce může fungovat jako efektivní prostředník mezi členy výboru a plánovací komisí.

Tomáš Kažmierski se zeptal, bude-li VUR, resp. EVVO, pouze součástí šablon. **Jitka Baťková** reagovala s tím, že VUR bude součástí i dalších projektů, např. partnerství a sítě. Jedná se o projekty, jejichž příjemcem může být nestátní např. nezisková organizace či třeba kraj. Projekty mohou být zacíleny na různá témata, např. přírodovědné vzdělávání, kariérové poradenství, inkluze jako hlavní téma OP. Polytechnická výchova na ZŠ a SŠ je v OP uvedena jako samostatná priorita v projektu partnerství a sítě.

Jakub Stárek položil dotaz týkající se předběžného harmonogramu výzev. Ten bude aktualizován do 14 dní, finální verze bude k dispozici až po 1. jednání Monitorovacího výboru, který se sejde až po schválení OP. Předběžný harmonogram výzev OP VVV na rok 2015 je k dispozici na <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/harmonogram-vyzev-op-vvv> a

---

¹ OP VVV byl schválen dne 13. 5. 2015, více viz <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/ek-schvalila-operacnim-program-vyzkum-vyvoj-a-vzdelavani>.

rovněž je přiložen k zápisu jako příloha č. 1. Předběžné teze výzev jsou již také dostupné, a to na <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/vyzvy-op-vvv>.

Jana Harmanová se zeptala, bude-li možnost podávat projekty týkající se vzdělávání krajských koordinátorů, dosud to nebylo možné, neboť to bylo chápáno jako zvyšování kvalifikace. Podle **Jitky Baťkové** bude tato problematika pojata velmi podobně, bude podporováno badatelsky orientované vzdělávání pedagogických pracovníků, upřednostňovány budou dlouhodobé vzdělávací programy a eliminovány by měly být kratší (4-6 hodinové) programy dalšího vzdělávání. Preferováno bude rovněž vzájemné předávání zkušenosti mezi pedagogy a mentoring.

Jiří Kulich se dotázal na to, lze-li očekávat systémově danou souslednost jednotlivých typů projektů, či poběží-li paralelně. **Jitka Baťková** reagovala s tím, že v OP má velkou váhu tzv. územní dimenze zohledňující potřeby jednotlivých území: polytechnické vzdělávání, spolupráce škol, kariérové poradenství, školy jako centra celoživotního učení či další specifické priority území. Vedle toho existují intervence na úrovni státu: inkluze vzdělávání a sociální integrace marginalizovaných skupin, předškolní vzdělávání, vzdělávání pedagogů v předškolním vzdělávání, implementace kariérního systému pedagogů, projekty věnované územní dimenzi na úrovni krajů. **Dana Kapitulčinová** položila dotazy, zda-li se zvyšování kvalifikace pedagogů týká i těch na vysokých školách a budou-li podporovány projekty typu sítě a partnerství. Na to **Jitka Baťková** reagovala s tím, že tato problematika spadá do prioritní osy 2, která se odvíjí od potřeb vysokých škol a bude proto záležet na každé VŠ, jak k tomu přistoupí. Projekty podporující síť partnerství jsou bez problému.

Petra Skalická se zeptala, zda projekty zaměřené na síťování budou i na celostátní úrovni, nebo spíše na regionální (krajské) úrovni. Podle **Jitky Baťkové** nejsou tyto projekty určeny pro národní úroveň, znamenalo by to velký počet partnerů a složité vedení celého projektu, včetně nastavení partnerských smluv. Spíše by se podobný projekt dal pojmout jako koncepční, např. na vzdělávání pedagogických pracovníků či pokračování některých v současnosti probíhajících projektů. V projektech partnerství na krajské úrovni bude vyžadováno zapojení všech škol na území kraje včetně škol dalších zřizovatelů. **Milada Švecová** položila dotaz, počítá-li se i se zapojením prvního stupně ZŠ, který byl dosud vyloučen, což **Jitka Baťková** potvrdila.

Jiří Kulich se zeptal, zda-li lze v koncepčních projektech i v projektech typu sítě a partnerství uvažovat i o projektech cílících nikoliv na výše zmíněné základní gramotnosti, ale např. občanské vzdělávání. **Jitka Baťková** to potvrdila, nicméně MŠMT se hodlá v letošním roce soustředit na systémové intervence a témata. Tyto projekty přijdou na program až později.

Jana Dlouhá se zeptala, zda jsou pro vysoké školy stanoveny cíle podporující jejich vnitřní transformaci, neboť dle její zkušenosti české vysoké školství trpí vysokou mírou institucionálních reziduí (např. nezáměr o interdisciplinární výzkum) a ke změnám zatím dochází spíše samovolně. **Jan Zíkl** reagoval s tím, že se jedná o mimořádně těžkou otázku. V současné době je v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR novela vysokoškolského zákona, po změně volají samy vysoké školy. Na změnu legislativní musí reagovat i změna financování vysokých škol, což by se mělo projevit i ve výzvách OP VVV.

V závěru diskuse byl stanoven postup ve věci zastoupení VpVUR v plánovacích komisích OP VVV. **Jitka Baťková** zašle žádost o nominaci do obou plánovacích komisí a poskytne podklady, které jsou zatím k dispozici.

K bodu programu č. 1: Aktuální informace o činnosti RVUR a OUR

Jan Mareš představil nové tváře na jednání výboru: **Miladu Švecovou** (Česká komise pro UNESCO, Klub ekologické výchovy) a **Janu Harmanovou** (Moravskoslezský kraj).

V meziresortním připomínkovém řízení se v současnosti nachází materiál *Agenda udržitelného rozvoje*, který ukotvuje problematiku udržitelného rozvoje na Úřadu vlády, žádá o odsunutí aktualizace Strategické rámce udržitelného rozvoje o jeden rok, tj. do 31. 12. 2016, a rovněž obsahuje návrh novelizace statutu Rady vlády. Tento materiál bude projednán na zasedání RVUR, které proběhne dne 7. května 2015.

Jan Mareš a **Zbyněk Machát** se dne 16. dubna 2015 zúčastnili 4. setkání krajských koordinátorů EVVO, kde informovali o činnosti Rady vlády i VpVUR. O ní podala za organizátory podrobnější informace **Karla Mališová**. Jedná se o každoroční akci kofinancovanou MŠMT, která slouží ke vzájemné komunikaci s krajskými koordinátory EVVO a udržitelného rozvoje. Dále poreferovala i o Konferenci k Evropské úmluvě o krajině, která se dne 21. dubna 2015 uskutečnila pod záštitou MŽP a RVUR. Jedním ze závěrů této konference byla shoda na začlenění priorit vyplývajících z této úmluvy i do RVP a výuky pedagogů.

V závěru krátké informace požádal **Jan Mareš** členy o spolupráci a součinnost při propagaci Týdne udržitelného rozvoje (www.tydenudrizitelnosti.cz). V jeho rámci se rovněž uskuteční konference věnovaná vizi vzdělávání, pozvánka na konferenci je připojen k zápisu jako příloha č. 2.

K bodu programu č. 2: Informace o průběhu a výsledku meziresortního připomínkového řízení k Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2015-2020

Jan Mareš poděkoval všem členům a členkám VpVUR, kteří poslali své návrhy a připomínky k Dlouhodobému záměru, a MŠMT za dobrou součinnost. Většina připomínek byla do dokumentu konstruktivně zapracována. Z dokumentu byly vypuštěny odstavce věnované obsahům a principům VUR, zachovány byly části věnované metodám a vymezení VUR pro jednotlivé vzdělávací stupně, mezi nimiž, vzhledem k vymezení dokumentu, nebylo možné ponechat vzdělávání v raném věku dítěte a vysokoškolské vzdělávání.

Karla Mališová informovala o tom, že Dlouhodobý záměr schválila vláda dne 15. dubna 2015 usnesením č. 277 a uložila předsedovi vlády předložit tento dokument k projednání v parlamentních výborech. Poté bude zveřejněn na webových stránkách MŠMT. Krajské dlouhodobé záměry jsou momentálně v podobě tezí, platit budou od roku 2016.

Jiří Kulich uvedl, že ačkoliv VpVUR odvedl dobrou práci, je třeba mít na paměti, že se jedná o resortní materiál, který nepokrývá další oblasti vzdělávání (neformální, profesní atp.). S tím souhlasil i **Jan Zíkl**, podle něhož by se výbor mohl do budoucna zaměřit na větší provázanost jednotlivých vzdělávacích oblastí. Na otázku implementace Dlouhodobého záměru se výbor zaměří na svém červnovém jednání.

K bodu programu č. 3: Diskuse k provázání činností VpVUR a PS VUR

Jan Mareš seznámil členy výboru s existencí a činností Pracovní skupiny pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji, která, jak bylo zjištěno, patří od roku 2005 také mezi pracovní orgány RVUR. Její hlavní náplní bylo vytvoření Strategie vzdělávání k udržitelnému rozvoji 2008-2015, včetně obou akčních plánů, a její vyhodnocování. V současné době se pracovní skupina, jejímž spolugestorem je MŽP, schází dvakrát ročně pod vedením Karly Mališové. Vzhledem k tomu, že RVUR v současné situaci disponuje dvěma pracovními orgány věnovaným problematice vzdělávání k udržitelnému rozvoji, nabízí se řešení, ke kterému přistoupili v municipálním výboru. Jemu byly podřazeny také dvě již dlouhodobě existující pracovní skupiny (PS pro místní Agendu 21 v gesci MŽP a PS pro udržitelný rozvoj regionů, obcí a území v gesci MMR). **Jan Mareš** otevřel diskusi, jak by se měl výbor postavit k existenci této pracovní skupiny a zda požádat Radu vlády o podřazení pracovní skupiny výboru tak, aby nedocházelo k duplicitám. **Karla Mališová** doplnila informaci o složení pracovní skupiny, jejími členy jsou zástupci odborů MŠMT, včetně zástupců OP VVV. Pracovní skupina byla založena před kurikulární reformou, mnoho úkolů již splnila, některé úkoly nejsou splněny (např. včlenění územního plánování do RVP ad.), některé úkoly nebude z časového hlediska moci zvládnout.

Z následné diskuse vyplynulo, že je vhodné pracovní skupinu nechat dodělat její stávající úkol, tj. Strategii vzdělávání k udržitelnému rozvoji (SVUR) 2008-2015, poté je možné diskusi o budoucnosti pracovní skupiny znovu otevřít. O vyhodnocení naplnění SVUR by měl být výbor informován, příp. výbor může fungovat jako recenzní instance. Pracovní

skupina by také v tomto vyhodnocení měla předložit vizi svého dalšího působení.

K bodu programu č. 5: Harmonogram plánu činnosti

Výbor diskutoval o svém plánu činnosti a stanovil okruhy, kterým se bude věnovat na svém příštím jednání:

- 1) Možnosti implementace *Dlouhodobého záměru vzdělávání*;
- 2) informace o OP VVV, stručná informace možnostech OP Zaměstnanost;
- 3) informace k proběhlým i plánovaným revizím kurikul (MŠMT, NUV).

Do konce roku 2015 byla plánována revize RVP středního školství, nicméně dojde k jejímu posunu. Problematické není všeobecné, nýbrž odborné školství. V jeho případě zatím panuje shoda na společném základu, včetně ponechání průřezových témat. Ta však ve výuce a v členění předmětů často chybí, daří se je naplňovat zejména v přírodovědném směru, ale průřezová výuka ekonomických a společenských souvislostí obecně absentuje. Tento problém se týká i koordinátorů EVVO. To doložila na konkrétním příkladu i Jana Harmanová, podle jejíž zkušenosti hodnotitelé OP VK z řad učitelů neporozuměli projektům zaměřeným na VUR a vyloučili je ze soutěže.

Analýze současného stavu VUR se výbor začne věnovat na podzim tak, aby tato práce předcházela a časově navazovala na vyhodnocení SVUR.

K bodu programu č. 6: Různé

Petra Skalická představila členům *policy paper* z dílny Českého fóra pro zahraniční rozvojovou spolupráci (FoRS) ke globálnímu rozvojovému vzdělávání (GRV). Konzultován byl rovněž se zástupci MŠMT i MZV, což se odráží i ve 4. kapitole obsahující návrhy jak zlepšit GRV v ČR. Navrhla zařadit bod týkající se GRV na příští jednání, neboť stávající Strategii GRV v gesci MZV končí strategie a bylo by dobré uvažovat o obou dokumentech ve vzájemné souvislosti. Na tento podnět reagovala Veronika Hirzel (MZV) s tím, že MZV chystá k této problematice seminář na podzim tohoto roku. MZV považuje strategii za funkční, neboť je obecná a tím i otevřená novým vlivům a podnětům, a předběžně počítají s její prolongací. Navrhuje o tomto bodu jednat až v návaznosti na výsledky podzimního semináře.

ÚKOLY:

- 1) Členkám a členům výboru rozeslat pracovní verzi Dlouhodobého záměru k připomínkám, ty bude centralizovat tajemník a jménem Úřadu vládu je podá. Karla Mališová zajistí, aby se OUR ÚV stal připomínkovým místem.

PŘÍŠTÍ JEDNÁNÍ výboru bylo předběžně stanoveno na polovinu června v dopoledním čase.

ÚKOLY:

- 1) Do 10. června 2015 zaslat písemný podklad tajemníkovi k návrhům implementace Dlouhodobého záměru, včetně harmonogramu.
Zajistí: členové Výboru
- 2) Zajistit zástupce MV k OP Z.
Zajistí: tajemník výboru
- 3) Zajistit zástupce MŠMT k revizi kurikul.
Zajistí: Karla Mališová

Počet příloh: 2
Zápis zhotovil: Jan Mareš
Ověřili: Anna Kárníková.